

जलशुद्धीकरण यंत्रणेच्या कार्यान्वयनात
होणारा विलंब टाळण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: डब्ल्युक्युएम-२०१९/प्र.क्र.५०/पापु-१२,

गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत संकुल, ७ वा मजला, लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई-४००००९

तारीख: १७ फेब्रुवारी, २०२१

प्रस्तावना :

राज्यात काही ठिकाणी फ्लोराईड रिमुव्हल युनिट (DFU)काही कालावधीकरिता वापरात नसल्याचे महालेखाकार यांच्याकडून आक्षेप नोंदविण्यात आले होते. डिफ्लोरिडेशन युनिट वेळेवर न बसविल्यामुळे फ्लोराईड बाधित गावांना शुध्द पाणी पुरवठा वेळेत मिळण्यास विलंब झाल्याची बाब देखील समोर आली. डिफ्लोरिडेशन युनिट/ पाणी शुध्दीकरण यंत्रणा बसविणे व कार्यान्वित करणे यांचे उचित संनियंत्रण होणे आवश्यक असल्याबाबत लोकलेखा समितीने शिफारस केली आहे. त्यानुषंगाने कार्यवाहीच्या सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :

जलजीवन मिशन/ राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजना/जलस्वराज्य व अन्य तत्सम योजनांच्या माध्यमातून आर.ओ. युनिट किंवा डिफ्लोरिडेशन युनिट बसविण्यात येत असते, सदरील यंत्रणा उभारण्यापूर्वी संबंधित ठिकाणी सुयोग्य जागा उपलब्धतेची खातरजमा करून विद्युत सुविधा व अन्य तत्सम सुविधांची खातरजमा करणे अभिप्रेत आहे. तथापि नियोजनामधील त्रुटीमुळे जल शुध्दीकरण यंत्रणा खरेदी केल्यानंतर त्याच्या कार्यान्वयनास अनावश्यक विलंब होतो. पर्यायाने संबंधित ठिकाणचे नागरिक अशा मूलभूत सुविधेपासून वंचित राहतात, या बाबी टाळण्यासाठी खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

- १) पाणी शुध्दीकरण यंत्रणांसाठी आवश्यक जागा, विद्युत पुरवठा इ. प्राथमिक सुविधांची प्रथमतः खातरजमा करून त्यासंबंधीचा स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून नियमित स्वरूपात प्रस्ताव / मागणी घ्यावी.
- २) संबंधित कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी यंत्रणा त्वरीत कार्यान्वित होण्याच्या दृष्टीने निविदेतील अटी व शर्तीच्या अनुषंगाने आवश्यक ती कार्यवाही करावी व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल अभियान संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांच्याकडे दरमहा ८ तारखेपर्यंत सादर करावा.

- ३) अभियान संचालक, राज्य पाणी स्वच्छता मिशन यांनी निविदेतील अटी व शर्तीनुसार विहित वेळेत जलशुद्धीकरण यंत्रणा कार्यान्वित होण्यासाठी आवश्यक संनियंत्रण करावे. स्थानिक स्तरावर निर्माण होणा-या अडचणीचे निराकारण करण्याच्या दृष्टीने संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना वेळोवेळी सुचना द्याव्यात.
- ४) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी जिल्हा परिषद स्तरावरून उपअभियंता यांच्या मार्फत वर्षातून किमान दोन वेळा जिल्ह्यातील पाणी शुद्धीकरण यंत्रणाची पाहणी करून यंत्रणा सुव्यवस्थित असल्याची खातरजमा करावी.
- ५) पाणी शुद्धीकरण यंत्रणांच्या सद्यस्थितीबाबतचा आढावा संबंधित पंचायत समितीच्या गट विकास अधिकारी यांचे मार्फत मासिक आढावा बैठकीत घेण्यात यावा व त्यांनी तालुक्याचा मासिक अहवाल संबंधित जिल्ह्याच्या कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांच्याकडे सादर करावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०२०९१४३०५७०२२८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

राजेंद्र गेंगजे

उपसचिव

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग.

प्रत,

१. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. संचालक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, पुणे

५. अभियान संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन, बेलापूर, नवी मुंबई.
६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
७. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी(पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद (सर्व)
८. कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
९. सह/उपसचिव/ विशेष कार्यकारी अधिकारी (सर्व), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. निवड नस्ती कार्या.पापु-१२, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.